No. 23. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk
Nieuws-Blad.
Vrijdag den 1 Februarij.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Donderdag den 31 Januarij,

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Januarij.

Er grijpt thans bij het geheele belgische leger eene achterwaartsche beweging plaats, welke volgens onze bladen het bewijs geeft, dat meer dan ooit de hoop op het behoud van den vrede levendig is. Heden zijn alhier van Mechelen binnengekomen de vier laatste eskadrons, No. 4 - 8, van het regiment kurassiers; morgen vertrekken dezelve naar Enghien. De vier overige eskadrons worden morgen of overmorgen gewacht en zullen zich op Doornik rigten, waar het geheele regiment vooreerst garnizoen zal houden en op den voet van vrede gebragt worden. De gemobiliseerde eskadrons gendarmerie worden heden ontbonden. De manschappen zullen bij detachementen naar hunne standplaatsen in de provincien vertrekken. De artillerie-trein, die tegenwoordig te Brussel is, verlaat die stad en begeeft zich naar Charleroi. Het 3de regiment van linie gaat naar Mons en Philippeville.

— Men spreekt hier weder van een handel-tractaat tusschen Belgie en Frankrijk, waarvan de grondslag tijdens de jongste bijeenkomst van de beide vorsten zou zijn gelegd. Men wil dat de heer *Lehon* met het opmaken van een ontwerp zou belast zijn.

— Blijkens een staat, uit de registers der griffie van de correctionele regtbank dezer stad getrokken, zijn er door die regtbank gedurende 1832 1156 vonnissen geveld, waaronder 949 veroordeelingen tot gevangenis.

— De vermaarde fransche schilder *Horace Vernet* wordt te Antwerpen gewacht.

— Gisteren morgen is te Antwerpen de zaak van *van der Schrieck* en zijner medebeschuldigden voor den krijgsraad gebragt. De advokaten *Delvaux*, *Jacobs* en *van Relt*, verdedigers der beschuldigden hebben het eerst de kwestie van competentie bepleit. Hierover zou het hof heden uitspraak doen.

— Bij eenvoudige depeche van den oorlogsminister, van 28 dezer gedagteekend, heeft de generaal *Niellon* officieel de bevestiging gekregen van 's konings maatregel, waarbij hij in het kommandement der 6de divisie vervangen en op disponibiliteit gesteld wordt. Den generaal is het aan zijn rang toekomend disponibiliteitstractement vergund, van den 1sten Februarij af gerekend. (*Courr.*)

— De kosten der Leopolds-order bedragen 116,000 guldens, als: 11,000 guldens voor de administratie, 85,000 voor den aankoop van decoratien en 20,000 voor pensioenen. Moest men - vraagt een onzer bladen - in een land, waar men de uitgaven niet kan dekken dan door geweldige leeningen en verdubbelde innning van belastingen, zich niet een weinig spaarzamer betoonen, vooral omtrent zulk soort van uitgaven als deze?

— De inwijding van den nieuwen bisschop van Brugge heeft laatstleden zondag in de groote kerk aldaar met de uiterste plegtigheid plaats gehad. De aartsbisschop van Mechelen, die de inwijding verrigtte, benevens de bisschoppen van Doornik en Gent, die tot bijstand dienden, werden met de gebruikelijke plegtigheid des morgens ten negen uren de kerk binnengeleid, welke voor het oogmerk prachtig was ingerigt. Nadat de inwijding volbragt was, zijn de aartsbisschop en de drie bisschoppen in processie de stad doorgetrokken en heeft de nieuwe bisschop den volke zijnen zegen gegeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten Januarij.

Het gerucht, reeds voor eenige dagen verspreid, dat de tegenwoordige zitting der wetgevende kamers, dadelijk na de beraadslaging over het budget, zoude gesloten worden, en dat men in de maand Maart eene tweede zitting zoude openen, om de ontvangsten en uitgaven ook voor het volgend jaar te doen regelen, vindt van dag tot dag meer geloof. Volgens den *Constitutionnel* zoude de minister van finantien daarenboven het voornemen hebben, om het aanmerkelijk deficit, dat thans bestaat, door eene aanmerkelijke vermindering in het personeel van het leger te dekken, zoodanig dat hetzelve op 280,000 man zoude worden teruggebragt, en de overige manschap ontslagen. Het zal te bezien staan, of de minister van oorlog aan dit voornemen zijne goedkeuring zal geven, en van daar welligt eene der hoofdredenen, die eene zekere verdeeldheid in het ministerie hebben veroorzaakt. Intusschen zoude men nog gedurig van eenige wijzigingen, die het bestuur zoude ondergaan, en waarbij de heer *Decazes* eenen meer onmiddellijken invloed zoude verkrijgen. Nadat de ondervinding geleerd heeft, dat in de kamer van afgevaardigden geen der partijen, ook die niet van den heer *Dupin*, eene beslissende meerderheid heeft, wordt van diens benoeming tot hoofd van het ministerie weder gesproken.

— De *Moniteur* deelt heden eene depeche van Blaye ontvangen mede, volgens welke, tusschen de geneesheeren van hier gezonden, en die welke vroeger de hertogin van *Berry* behandelden, een consult was gehouden, waarvan het resultaat is, dat de toestand der hertogin niets bedenkelijks opleverde. Het koningsgezind dagblad, *le Journal de la Guyenne*, dat door eenig toeval een paar dagen was achtergebleven, bevestigt dit gerustste llend berigt.

Onder de menigte van protesten tegen de gevangenhouding der hertogin van *Berry*, deelt de *Gazette de France* heden een zeer uitgebreid betoog mede, van eenige leden van het hof van cassatie en van het koninklijk geregtshof in de hoofdstad, die na de revolutie van Julij hun ontslag hebben gevraagd. Aan derzelver hoofd vindt men de handteekening van den algemeen geachten voorzitter, *Clausel de Coussergues*.

— De *Nouvelliste* spreekt heden op eenen meer stelligen toon het gerucht tegen, dat de keizer van Rusland zoude geweigerd hebben, den maarschalk *Maison* als gezant te ontvangen; daarentegen deelen de oppositie bladen de ongerijmdste verhalen mede, over den staat der onderhandelingen, met betrekking tot de Turksche zaken. Onder anderen zoude de heer *de Talleyrand* het afschrift hebben overgezonden van een traktaat tusschen Rusland, Pruissen en Oostenrijk gesloten, en eene geheele verdeeling van het Ottomanische rijk ten doel hebbende. Gevoel van schaamte dwingt hem echter hier bij te voegen, dat de graaf *d'Appony* ten stelligste het bestaan van een zoodanig tractaat heeft ontkend.

— Volgens de *Gazette de France* heeft de bezetting van Morea aan het fransche gouvernement niet minder dan 14 millioenen franken gekost.

— De laatste berigten van Toulon van den 22sten dezer ontvangen, stemmen niet geheel overeen, met hetgeen vroeger van de overhaaste uitrusting van een eskader gezegd is. Het linieschip de *Marengo* en de beide fregatten, *la Victoire* en *l'Herminie* die reeds zeilree lagen om de fransche troepen uit Griekenland af te halen, hebben namelijk eene geheele andere bestemming gekregen, en vertrekken eerstdaags naar Algiers, om de uitgediende soldaten der bezetting door anderen te doen vervangen.

— Uit Cherbourg schrijft men, dat het eskader, hetwelk in de Noordzee heeft gekruist, thans weder geheel op de reede van Duins is vereenigd. De korvetten *Ariane* en *la Créole* worden tusschen in eene der Fransche havens gewacht, om de geleden schaden te herstellen.

— De generaal *Pelet*, die met het bevel over het observatiekorps aan de Noordoostelijke grenzen was belast, komt eerlang in de hoofdstad terug.

— De fondsen waren heden (28 *Januarij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. en op tijd 103; de 3 pCt. kont. 75,75; op tijd 75,95; Nap. renten 88 kont.; 88,70 op tijd; Sp. perpet. 59¼ kont.; 60 op tijd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Januarij.

Z. D. H. de hertog van Nassau is den 28sten dezer van 's Hage naar deszelfs Staten terug gekeerd.

— Te Amsterdam is den [illegible] dezer, in den ouderdom van ruim 67 jaren, overleden, de heer [illegible], lid der vierde klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut.

— Volgens ontvangene berigten uit Keulen, stond de Rhijn den 27sten, des morgens ten acht ure, aan de peilschaal aldaar op 2 voet 8 duim, zijnde de rivier dus in het laatste etmaal 6 duim gevallen; den 28sten stond dezelve op 2 voet, hetgeen weder een val van 8 duim aanduidt. Den 27sten was de dooi te Keulen begonnen; er viel tevens echter eenige sneeuw. Het voorbij drijvend ijs was van weinig belang. Den 28sten was het weder regenachtig en dreef er in het geheel geen ijs meer.

Ook de tijdingen van de voornaamste waarnemingspunten aan onze vaderlandsche rivieren luiden steeds gunstig, en duiden geenen bijzonderen aanwas van water aan. De Waal stond den 28sten te Hulhuizen op 2,72 Nederl. ellen, zijnde dezelve dus in de laatste drie etmalen 91 duim gewassen. Het ijs had zich den 26 en 27sten boven Hulhuizen en voor Nijmegen vastgezet, doch had openingen gelaten, waardoor de overvaart geregeld geschieden kon.

De Rhijn te Pannerden teekende den 28sten, even als den vorigen dag, 2,26 Ned. el. Het ijs zat toen aldaar nog vast. Voor Arnhem, waar den 27sten, door het aandrijvend nieuw gevrozen ijs, de sleuf voor de overvaart was toegeraakt, was deze den 28sten weder open.

Te Westervoort teekende de IJssel den 28sten 1,46 Ned. el, [illegible] dezelve in de laatste etmaal 6 duim gewassen. In den nacht van den 27 op den 28sten was het ijs in den mond van den IJssel opgebroken. Bij Deventer en meer benedenwaarts zat den 28sten de IJssel nog vast.

Het ijs op de Lek voor Vreeswijk was den 29sten reeds aanmerkelijk afgenomen, zoodat de overgang over de rivier niet meer te voet, maar alleen met ijsbooten, of ook met de pont geschiedde. De rivier stond toen op het genoemd punt 4,64 el onder het noodpeil, zijnde dezelve in het laatste etmaal 21 duim gewassen.

Te Gorinchem, alwaar den 26sten nog een wagen, met 1000 Ned. ponden bevracht, door de veerlieden over het ijs was getrokken, was hetzelve in den namiddag van den 28sten reeds merkbaar afgenomen, hebbende het toen eene dikte van 17 Ned. duimen. Bij Werkendam had het was-ijs in de Merwe, drie dagen vroeger, de dikte van 34 à 36 duim en het klaarijs van 18 tot 21 duim. Voor Dordrecht was het ijs den 28sten mede zeer afgenomen; wordende het echter nog te voet en met ijsschuitjes gepasseerd. Voor Schoonhoven, waar het ijs den 28sten nog onbewegelijk vast zat, stond de rivier toen op 1,98 el, zijnde dezelve in de laatste vier-en-twintig uren 100 duim gewassen. Boven Rotterdam tot aan 's Rijks werf zat het ijs nog vast; doch in den voormiddag van den 28sten was de rivier, zoowel beneden Brielle, als opwaarts tot aan de Botlek, geheel zonder ijs.

Het ijs in de Maas zat den 29sten 's morgens te 's Hertogenbosch en elders nog vast, ofschoon de opene vakken grooter begonnen te worden. Er was nog geen aanwas van water in de rivier waargenomen. De rivier de Dieze was toen zonder ijs.

— Uit Dordrecht schrijft men: » In het ijs is sedert dingsdag weinig verandering te bespeuren. Hoezeer langzaam afnemende, en voor voetgangers niet dan met het grootste levensgevaar te passeren, blijft het tot heden zoowel voor deze stad als in de Kil nog onbewegelijk zitten.

» Volgens een particulier berigt uit St. Omer, is onze stadgenoot *Hubertus Everts*, oud 23 jaren, met de 14de afdeeling te Nijmegen in garnizoen gelegen hebbende, doch van daar, op zijn verzoek, als vrijwilliger naar het kasteel van Antwerpen vertrokken, ter zake dat hij, na de overgaaf van het kasteel, eenen in de gracht gevallen Franschen kapitein, die anders had moeten verdrinken, nasprong en met eigen gevaar het leven redde, door koning *Lodewijk Philips* begiftigd met het Fransche ridderkruis. Wij kunnen hier bijvoegen, dat die jonge mensch ook, wegens betoonde dapperheid in twee uitvallen staande de belegering, waarbij hij zich telkens als vrijwilliger had aangeboden, voorgedragen is, om door onzen koning met de Militaire Willems-orde vereerd te worden."

— Bij de commissie tot het verzamelen van een fonds voor de strijders op de citadel en op de Schelde, te Amsterdam gevestigd, is sedert de jongste opgave nog ontvangen eene som van *f* 12,461,69, waaronder de opbrengst van eenige commissien in andere plaatsen van het vaderland; zijnde nu het bedrag der bij de commissie ontvangen gelden tot 26 dezer *f* 61,008,72.

— Volgens eene opgave van hetgeen te Parijs, bij eene aldaar zich gevormd hebbende commissie tot het inzamelen van giften voor de Hollandsche krijgsgevangenen, is ontvangen, bedroegen dezelve op 15 januarij jl. de aanzienlijke som van 15,384 fr. 10 c.

— Naar men verneemt zijn door het departement der marine aan de scheepsbevelhebbers van Z. Ms. scheepsmagt op de Schelde, de noodige bevelen gezonden, om voortaan geene vlaggen, welke uit zee de Schelde mogten opwillen, of van Antwerpen naar zee willen varen, niet af te wijzen, maar voorloopig door te laten, in afwachting van nadere bepalingen, waarop de doorvaart bij vervolg zal kunnen plaats vinden, blijvende evenwel de Fransche, Engelsche en Belgische schepen van dezen maatregel uitgezonderd en nog steeds begrepen onder de bepaling van art. 2 van Z. Ms. besluit van 16 november 1832.

— Volgens een staat van den zeehandel der Oostzee, zijn er in den verleden jare langs Elsenenr gepasseerd 12,202 vaartuigen, waarvan 3,030 engelsche, 1,768 pruissische, 835 deensche, 1,583 noorweegsche, 1,007 zweedsche, 403 russische, 542 hanoveranen, 405 hollandsche, 231 fransche en 189 amerikaansche vaartuigen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten Januarij.

Volgens geruchten zou er in het Badensche eene ministeriële verandering op handen zijn; [illegible] zou de buitenlandsche en de heer *von Tuckheim* het bestuur over de binnenlandsche zaken krijgen.

— Te Manheim heeft de burgerij den 19den dezer, ter eere van den hofraad *Gerbel*, op wien nu voor de derde maal de keus tot burgemeester gevallen was, eenen [illegible] gehouden, even als zulks reeds de beide vorige malen had plaats gehad. De menigte zette zich, nadat drie raketten het teeken gegeven hadden, in beweging, onder het gereep van: » leve onze liberale burgemeester!" — Het feest is door niets gestoord geworden."

— Koning *Otto* van Griekenland is den 9den dezer op eene stoomboot van den Koning van Napels, welke voor zijne overvaart in gereedheid was gebragt, van Napels naar Brindesium afgereisd, nadat hij den vorigen dag van den Kroonprins van Beijeren vergezeld den Vezuvius had bestegen. De Prins is te Napels zoowel aan het hof met de meeste onderscheiding en hartelijkheid als door het volk met gejuich ontvangen.

— Volgens den *Schwabischen Merkuur* was, op grond van uit Bucharest ontvangen brieven, het gerucht loopende, dat er te Adrianopel een volksopstand zou uitgebroken zijn. — Door de Oostenrijksche regering waren, terstond op het berigt van den slag bij Koniah, aan de militaire kommandanten op de grenzen voor de omstandigheden gepaste bevelen gezonden.

— In den *Oostenrijkschen Beobachter* van 24 dezer wordt het volgende, luidens berigten uit Konstantinopel, tot den 8sten Januarij loopende, omtrent de Turksche aangelegenheden medegedeeld:

» Uit Klein-Azie zijn sedert de aankondiging van den nederlaag van het Turksche leger nabij Koniah geene nadere bijzonderheden van belang bekend geworden. Van het voortrukken van *Ibrahim*-pacha had men niets vernomen.

» Alhier in Konstantinopel is den 2den Januarij eene groote raadsvergadering bijeen geweest, waarbij de Sultan in persoon heeft voorgezeten. De vraag omtrent vrede of oorlog is in dezen raad behandeld geworden en eenstemming het besluit genomen, dat de tegen *Mehemed*-ali en zijnen zoon *Ibrahim* in den loop des vorigen jaars, door den Mufti uitgesproken ban, onder beding van aanneemlijke voorwaarden, zou worden ingetrokken. Tot de eerste en voornaamste voorwaarde werd gesteld de onderwerping van den pacha van Egijpte aan zijnen regtmatigen souverein, als wanneer deze daarentegen geneigd zou zijn *Mehemed*-ali met het door hem zoo gewenschte pachalik van Syrie te beleenen. Het genomen besluit zal den onder-koning door den voormaligen kapudan-pacha, *Halil*-pacha, worden overgebragt. Dezelve heeft zich bereids, vergezeld van den kabinets-secretaris van den Reis-effendi en meer andere hooge beambten van de Porte naar Alexandrie ingescheept.

» De Russische luitenant-generaal *Murawieff* is gelijktijdig eveneens naar Alexandrie onder zeil gegaan, ook zijn naar gemelde plaats bevelen van wege het keizerlijk Oostenrijksche hof, door middel van een der schepen van de statie in den Levant, overgebragt. Deze stap zou te Alexandrie door de Engelsche regering met nadruk worden ondersteund.

» Inmiddels is er van de regtstreeks bij *Mehemed-Ali* gedane voorslagen aan zijnen zoon *Ibrahim*-pacha mededeeling gedaan. Turksche kommissarissen zijn daartoe, vergezeld van den overste *Duhamel*, die tot het gevolg van den luitenant-generaal *Murawieff* behoort, naar het Egijptisch hoofdkwartier vertrokken. Men twijfelt niet aan de nabijzijnde sluiting van eenen wapenstilstand.

» Het bekend worden van dit een en ander heeft in de hoofdstad algemeene tevredenheid verwekt. De vroeger geen oogenblik gestoorde rust is door het betere vertrouwen op de toekomst meer bevestigd geworden. Ieder verrigt zijne bezigheden en er bestaat geen reden om zich bevreesd te maken.

» Men verwacht binnen kort de terugkomst der Turksche vloot in Konstantinopel; dezelve ligt nog in de Dardanellen ten anker. Alles draagt derhalve in hoofdstad des Turkschen rijks den stempel van den diepsten vredestoestand.

Bijzonderheden uit het uitgestrekte gebied der dagbladen.

Voltaire gevoelde reeds in zijnen tijd, welken invloed eenmaal de dagbladen op den gang der algemeene en bijzondere staatkunde zouden kunnen, en — zoo hij zich in zijne *Dictionnaire Philosophique* uitdrukte — zouden moeten uitoefenen. Deze hebben dan ook, zoo het schijnt, aan hunne bestemming beantwoord, en verwonderlijk groot is de invloed, die zij in de laatst verloopene 8 à 10 jaren op de regeringen en op de menigte verkregen hebben. Zonder nu te spreken van de menigvuldige misbruiken welke door de schoonste vrucht der geestbeschaving en der burgerlijke en staatkundige vrijheid gemaakt zijn — willen wij de aandacht onzer lezeren

[illegible] vestigen op dwalingen, waarin over het algemeen alle dagbladen, het een meer dan het ander — en dat wel juist door te [illegible] overtuiging, omtrent den invloed dien zij kunnen of willen uitoefenen — vervallen zijn. Het spreekt echter van zelf, dat wij ons niet buiten dien algemeenen kring willen of kunnen stellen: eenige oogenblikken [illegible] dan op het *charlatanisme du métier*.

De eerste en wel de grofste zonde, waaraan elk dagblad van eenigen naam zich meestijds schuldig maakt, is de somtijds zotte en geheel misplaatste toeëigening, tolk te willen zijn van het *grootste gedeelte* of wel *beste of voornaamste* gedeelte van een publiek, waarvoor geschreven wordt.

Deze toeëigening is dan ook altijd [illegible] en steeds blijvende beweegreden geweest, van langdurige (om niet te zeggen langdradige) penneoorlogen tusschen dagbladen van dezelfde en van verschillende meeningen. De grondstellingen, waarop die inktgevechten geleverd werden, zijn altijd van het *thema*: » want ik (of wij zijn) de tolk der openbare meening," afkomstig, en bij elke variatie maakte ook deze het *tutti* uit.

Men behoeft nu juist niet veel doorzigt te hebben, om zich te overtuigen, hoe moeijelijk het voor eene redactie is, om in de voordragt van afgetrokkene bespiegelingen met gerustheid te kunnen zeggen: zoo denkt het algemeen er over.

In den aard der zaak, is het schrijven van dagbladen, moeijelijk, werkzaam, ja rusteloos. Het lezen, schrijven, compileeren, vertalen, corrigeren, dit alles bindt den voornaamsten redacteur bijna den geheelen dag, en veeltijds een gedeelte van den nacht, aan zijne werktafel; en sluit hij zich zoodoende ex-officio van het gezellige leven uit de publieke gezelschappen uit. Door den aard zijner bezigheden, [illegible] juist van de bronnen verwijderen, waar het mogelijk zou zijn iets van de publieke meening te vernemen. De overtuiging, van wezenlijk de tolk dier meening te zijn, moet hij derhalve putten uit somtijds los weggeworpen gezegden van medearbeiders, die meer tijd hebben hier en daar den neus in te steken; uit correspondentie, die toch altijd, ten opzigte der groote menigte, zeer onleen is, maar eindelijk uit zijne abonnements-lijst! Hoe sterker deze toeneemt, hoe meer geloof hij aan zijne waardigheid, van tolk te zijn, begint te hechten. Dit geloof gaat eindelijk in eene zelfsvereering over, en heeft een dagbladschrijver eindelijk die hoogte bereikt, dan kent dikwerf de verwaandheid bij hem geene palen. Schrijver dezes moet bekennen, dat het eerste gevoel iets wegslepends, iets zeer aanlokkends heeft. In eene kleine omgeving [illegible] de tweede stad der provincie Noord-Braband gezeten, een soort van beheer (van monarchie) [illegible] eene monarchie te hebben; aan anderen te kunnen voorschrijven: » Zwijgt, zoo kan, zoo mag het niet, want ik alleen ben de man, die den toon kan en mag aanslaan, ik vermeen alleen — uithoofde mijner charge van tolk enz. — de natie te mogen verdedigen; en der regering den te houden weg te mogen voorschrijven;" dit alles, wij bekennen het, is magtig fraai — zelfs, als men het zoo nemen wil, grootsch — doch het rijk, dat wij ons vormen, is somtijds kleiner van omvang, dan de plaats zelve, waarop wij gezeten zijn. En toch is deze dwaling vrij algemeen. De gronden, waarop men deze overtuiging wil laten berusten, zoo als wij boven reeds aanhaalden, zijn doorgaans zeer zwak. Behalve de meergenoemden, heeft bijna elk dagblad nog eene speelpop, namelijk die der partij, welke hij voorstaat, en de grenzen dezer partij nemen allengskens in zijn oog de ruimte van een geheel publiek in. Zoo zien wij in Frankrijk de *Gazette de France* zich de tolk van bijna geheel de fransche natie verklaren, omdat zij de *congregatie* voor het fransche volk aanziet. Eveneens wil de *Constitutionnel* Frankrijk vertegenwoordigen, en toch strekt haar gebied niet verder, dan de zoogenaamde liberalen. De republikeinen hebben de *Tribune* op het schild, en deze vermeent door geheel Frankrijk gedragen te worden; terwijl het *Journal des Débats* zich het algemeen *veto* aanmatigt, ofschoon hij zich tot het juiste midden moest bepalen. In Belgie is het nog erger gesteld, en toch blijven *Emancipation*, *Courrier Belge*, *le Memorial*, *le Lion*, *Messager de Gand*, *Journal d'Anvers* en *Journal du Commerce*, elk op zich zelven stokstijf beweren, dat zij de tolk der grootste of voornaamste menigte zijn. Dit toch is eene arithmetische *non sens*. Neemt nu alle die zoogenaamde tolken bij elkander; laat elk in de gedachten praten en redeneren over dit gelief koosde *thema*, en vraagt daarna nog, om eens eenen *Poolschen landdag* bij te wonen!

Wanneer wij het oog op onzen bodem slaan, dan vinden wij grond, om ten opzigte van een onderwerp te kunnen zeggen: daarin konden de Hollandsche dagbladen niet dwalen, daarin waren zij allen de tolken der openbare meening en wel in den volsten zin des woords: namelijk wanneer zij *volharding* der regering toeriepen. Gaan wij verder, dan ook maken wij ons, even als de buitenlandsche schrijvers, misschien wel zoo grof niet, dan dezelfde dwaling schuldig. Riep ook niet de *Standaard* dit zelfde motto in, en dan het *Advertentie-blad* droeviger nagedachtenis; doch overledenen moet men eerbiedigen: *zij rusten in vrede*, na in het [illegible], bij het uitblazen van den laatsten ademtogt, als troostgrond medegenomen te hebben, » ik was toch het orgaan van het weldenkend gedeelte der natie: amen!"

Wij hebben er meer zoo zien ontzielen, en wel beschouwd had het er erg uitgezien, wanneer de overledenen waarheid gesproken of waarheid gedacht hadden, want zoo doende, ware het weldenkend of het grootste gedeelte, zonder tolk gebleven, tegenover het gedeelte der minderheid, die zich nimmer op eenigen tolk kunnen beroemen; en wel uit de gezonde reden, dat geen blad het zijn wil.

De verdwijning uit het rijk der levenden, der zich-zelven groot gevoelende tolken, heeft ons op ons broze lijf indachtig doen wezen; en ofschoon wij ons zeer gezond en sterk gevoelen, vermeenen wij, dat wij, even als anderen, sterfelijk zijn. Deze denkbeelden, die altijd eenen zekeren terugkeer tot ons zelven opwekken, geeft ons toch tevens de zekerheid, dat al vielen wij ook, er bij ons te lande nog altijd tolken der groote menigte zullen overblijven. Onlangs werd ons dit nog bij herhaling bevestigd. Soortgelijke bespiegelingen leiden intusschen altijd tot de eene of andere nuttige gevolgtrekking, uit deze hebben wij de volgende opgemaakt:

1°. Dat het zeer gewaagd, wat meer zegt, onmogelijk is, om met overtuiging of grond van zekerheid te kunnen zeggen: dat men het orgaan der grootste menigte is.

2°. Dat men zich daarin (wij spreken van redacteurs) veeltijds grovelijk bedriegt.

3°. Dat een algemeen gelezen blad — zelfs dat zeer gezocht is en een groot debiet heeft — daarom nog geen bewijs voor zich heeft, van juist de tolk van die lezende menigte te zijn.

4°. Dat die eigendunk, in den volsten zin des woords, behoort tot de *charletannerie du métier*, en eindelijk:

5°. Dat indien men gelooft, of door de periodieke pers, of door andere bijzondere omstandigheden eenigzins overtuigd wordt, de opinie eener groote hoeveelheid uit te drukken, [illegible] wordt daarop telkens met een zeker zelfbehagen te stoffen, dewijl die opinie dan zelve genoeg spreekt.

Er bestaan echter in het journalisme meerdere dwalingen en afwijkingen van den weg, dien hetzelve houden moest; waarop wij tot onzer en anderer stichting bij eene volgende gelegenheid zullen terugkomen.

In een veel gelezen Hoogduitsch Maandschrift van de maand December ll., vinden wij het hier volgende niet onbelangrijk schrijven uit Parijs.

PARIJS .... December 1832.

» Voor eenige dagen heeft het publiek zich zeer bezig gehouden met de ontdekking, dat de vroeger zoo verheerlijkte schrijver der *Nemesis*, de dichter *Barthelemij*, zich aan het ministerie of liever aan de politie voor 157,000 francs verkocht heeft, waarop dan ook zijne lier begonnen heeft loftoonen voor de tegenwoordige regering aan te slaan. Om zich over dit zijn gedrag te regtvaardigen, roept hij thans zijne aanklagers toe: » Hoe, gij wilt van deugd, onomkoopbaarheid en eer praten, en dat in eenen tijd, waarin alles door inwendig bederf verteert en wegzinkt!" (*Eene schoone lofrede op de glorieuse omwenteling!*) Zonder zich te regtvaardigen spreekt dit echter voor zijne openhartigheid en waarheidsliefde!" » Hetgeen men nu in *Barthelemij* zoo sterk misprijst, kan men echter alle onze publieke schrijvers voorwerpen. Alles wat eenig letterkundig talent bezit, stroomt thans naar Parijs, alwaar de meest gelezene dagbladen en tijdschriften verschijnen. De uitstekendste van dit heerleger van schrijvers staan aan het hoofd der redactie van tijdschriften en dagbladen; diegenen, die het zoo ver nog niet hebben kunnen brengen, arbeiden per stuk, en bewerken voor de dagbladen beredeneerde artikels, die hen gewoonlijk tegen 150 francs het vel druks betaald worden. Vele van deze letterkundige dagloonors verschaffen zich zoodoende een beduidend inkomen. Zij handelen even als de advokaten, en zoeken de partijen tegen elkander op te hitsen; dat veroorzaakt vele kwestie en processen, en geeft dus stof voor uitvoerige artikels. De meeste redevoeringen der gedeputeerden uit de provincien, alwaar de wetenschappelijke en letterkundige opvoeding achterlijk is, worden door de bedoelde schrijvers bearbeid, welke arbeid doorgaans met 25 louis d'or betaald wordt. Deze geringe som is toereikende, om eenen dikwerf zeer bekrompen geest eenen Europeschen roep te verschaffen."

» Komt men bij een dezer schrijvers (die zichzelven *Littérateurs* noemen en onder dezen titel bekend zijn) en verlangt men van hen een staatkundig opstel, zoo doet deze bevorens de volgende eenvoudige vragen: » Zijt gij een liberaal, een van het juiste midden, een republikein, of een karlist? Zoo iets of wat van de wijze waarop een kleedermaker of schoenmaker u zou ondervragen, voor en aleer hij u een rok of paar laarzen zou aanmeten."

» Een parijser *littérateur*, [illegible] wien ik zeer bekend ben, antwoordde mij laatstelijk op mijne beschuldigingen deswegens: zij zijn alle te koopen, was zijn antwoord, doch met het onderscheid, dat de talentvolsten hunne pennen tot een' aan hun letterkundig werk geëvenredigden hoogeren prijs, voor een' hoogen post, of voor eene ministeriele portefeuille verkoopen. Elke arbeid, welke niet tot doel heeft, het algemeene welzijn te bevorderen, maar alleen door werklieden ondernomen wordt, om zich eenig voordeel, ten koste zijner evenmenschen, te verschaffen, is, na de wetten der zedeleer, te verwerpen. Doch kan men niet elken handel, elk bedrijf, dezelfde beschuldiging ten laste leggen? De koopman, de fabrijkant zoeken elk om het zeerst hunne waren ten duurste, en dus ten nadeel der koopers, aan te smeeren. De graanhandelaars in het bijzonder munten daarin uit, al zou hunne handelwijze den [illegible] doen volgen. Gewoonlijk ondernemen de advokaten elk proces, hoe slecht ook, en de geneesheeren schrijven altijd recepten en doen visite al zijn de zieken ook geheel hopeloos...... Daaruit ziet gij, dat

de schrijver, die zijn talent aan den meestbiedenden verkoopt, niet beter of niet slechter dan zijne medemenschen handelt. Hij doet wat niet meer te vermijden is, en zwemt met den bezoedelden tijdgeest mede, tot dat de loop der tijden de menschheid in een beter element zal verplaatsen.

„Ik had, zoo als gij zult opgemerkt hebben, met een sophist te doen. In zijne bewijsgronden moge eenige praktische waarheid liggen, doch met de vorderingen der zedekunde, zijn zij geheel en al in wederspraak."

Waarheid, onmiskenbare waarheid ligt in deze weinige regelen; wij hebben ze daarom medegedeeld als eene kleine bijdrage van *die schoone innerlijke geestbeschaving en verbetering van den menschelijken geest*, die nog altijd vele menschen in Frankrijk en vooral in de laatste fransche omwenteling willen zoeken.

Wetenschappelijk Berigt.

VLASBOUW IN DEN HERFST.

In eenige streken van Silezie heeft men proeven genomen, vlas in het najaar te zaaijen, om zich te overtuigen, of dat vlas den winter konde uithouden en wat het zoude voortbrengen. Deze proeven hebben de volgende uitkomsten opgeleverd.

Was de winter niet al te streng, bijzonderlijk van te weinig sneeuw vergezeld, dan hield zich het vlas in eenen volkomen goeden staat, en begon in het voorjaar, bij invallende warmte, te groeijen. Bij strenge koude zonder sneeuw, ging het gezaai geheel verloren. Evenzeens had zulks plaats, wanneer er buitengewoon veel sneeuw gevallen was en deze *langzaam* wegdooide. Betrekkelijk de hoedanigheid van het voortgebragte heeft men opgemerkt, dat het op deze wijze verkregene vlas hooger opschiet en een' sterkeren stengel verkrijgt. Bijzonder goed moet het zaad geweest zijn, dat men daarmede gewonnen had.

ALLERLEI.

Onder de verschijning van bijzondere geloofsbelijdenissen, welke wij in onze dagen opmerken, is die eener Engelsche dame, miss *Fanny Wright*, die tegenwoordig voorlezingen in de volkrijkste stad van Noord-Amerika, New-York, houdt, en alwaar zij onder de arbeidende klasse veel aanhang vindt, vermeldenswaardig. Zij predikt namelijk het volkomenste Atheismus, en stelt het zinnelijk genot als het vernuftigste doel van het leven voor. Hare leer is grootendeels uit het St Simonisme genomen, en beoogt, even als deze, eene gelijke verdeeling der bezittingen, en strijdt tegen alle voorregten. Met veel geest begaafd, en daarbij zeer bespraakt, telt zij bereids in New-York over de 20,000 aanhangers en leerlingen, die haar met lijf en ziel toegedaan zijn. De dagbladen wagen het zelfs niet meer, een oordeel tegen haar uit te spreken, *uit vrees voor de, door valsche begrippen over vrijheid en gelijkheid, op den dwaalweg gebragte menigte.* Heerlijke vruchten der vermeende voortgangen van de geestbeschaving!

Van eenen anderen kant diene het volgende berigt, onlangs in een Hoogduitsch tijdschrift opgenomen:

„Onderscheidene Burgerlijke, ja militaire beambten, in Pruissen, zijn er tegen op gekomen, dat men de kerktorens voor oprigting van *Telegraphen* gebruikte, zich grondende op het denkbeeld, dat zulks de eeredienst profaneerde.

Ter verzachting van het lot onzer dappere KRIJGSGEVANGENEN *te St. Omer.*

HET VUISTREGT in 1832,

OF DRIE BRIEVEN AAN DE FRANSCHEN,

à 50 Cents.

LANDGENOOTEN!

Niet alleen ons Vaderland, maar geheel Europa heeft de oogen op de verdedigers der Citadel van Antwerpen gevestigd gehouden, en hoe heerlijk zij aan Nederlands verwachting beantwoord, en die van Europa overtroffen hebben, is nutteloos aan te wijzen. Zoo ergens, dan heeft dáár onze Vaderlandsche heldengeest zich in het schitterendste licht vertoond, en zoo velen er op den puinhoop dezer veste deel genomen hebben, aan de handhaving onzer regten, tegen de aanranding van dierlijk geweld, (force brutale noemde hetzelve teregt onze moedige CHASSÉ,) hebben gewis aanspraak op den innigsten dank van al hunne Landgenooten.

Dien dank wijden deze hun ook gaarne! getuigen zijn zoo vele bewijzen van deelneming ter verzachting van het lijden der gewonde dapperen, of tot lenigin van den toestand der wederregtelijk gevangen gehoudene Landgenooten, als dagelijks op allerhande wijze hun geschonken worden.

De ondergeteekenden, gaarne het hunne naar vermogen daartoe willende bijdragen, nemen de vrijheid ter inteekening aan te bieden een geschrift onder bovenstaanden titel, waarvan de inhoud uitsluitend op de aanranding der Citadel, hare verdediging, en de daaruit voortgevloeide resultaten betrekking heeft, in de overtuiging, dat bij aldien inhoud, en toon van hetzelve alzins aan het oordeel onzer Landgenooten voldoen zal, het doel van deszelfs uitgave ten behoeve onzer gevangene Krijgslieden, niet minder hunne volle goedkeuring zal wegdragen.

De Inteekenings-Lijsten, welke bereids aan velen onzer Landgenooten worden gezonden, worden allen minzaam aanbevolen, ter verkrijging eener aanzienlijk getal Inteekenaars! Openlijke hulde brengen zij bij deze gelegenheid aan de belangelooze medewerking, zoo ondubbelzinnig, in alle oorden des Vaderlands, hun te beurt gevallen, ter verkrijging van een aanzienlijk debiet der jongst uitgegevene *Sermon* van den Wel-Eerw. Heer G. L. JAMES, waarvan binnen korten tijd, twee oplagen finaal zijn uitverkocht geworden.

BREDA, *Januarij* 1833. BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 30 Januarij 1833.

			geb
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld 2½ pCt.	f 43⅜ à 43⅝	43 7/16
	Uitgestelde schuld.	- ⅞ à 1½	
	Kansbiljetten.	- 16½ à 16¾	16⅝
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 73¾ à 74¼	74
	Idem idem, 3½ pCt.	- 57⅝ à 58⅛	58
	Oorlogslasten 1830 à 5 pCt.	- 93 à 94	93½
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 99¼ à 99¾	99½
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- 81⅝ à 82½	82
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 99¼ à 100	99⅝
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 85 à 85½	85¼
FRANKRIJK,	insch. op 't Grootboek 3 pCt.	- 75 à 76½	76
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.* 5 pCt.	- 95 à 95½	95¼
	Bij dezelfde 1828, 5 pCt.	- 96½ à 97	96¾
SPANJE,	Certific. Amst., 5 pCt.	- 55½ à 56¼	56
	Dezelfde 3 pCt.	- 36 à 36½	36¼
	Uitgestelde schuld.	- 8 à 8½	8¼

*** UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR.

Een aanzienlijk HEERENHUIS, voorzien van onderscheidene spatieuse Benedens- en Boven-Kamers, Zolders, Koetshuis, Stallingen ruime Open Plaats, Pompen en voorts eenen zeer fraaije TUIN, gelegen te dezer Stede in de St. Janstraat Letter K, N°. 476, weleer bewoond zijnde geweest, door wijlen den Wel Ed. Gestrengen Heer en Mr. DE BEU, President der Regtbank van Eersten Aanleg, alhier, enz. enz.

Het Huis is te bezigtigen van 's morgens 9 tot 11 uren, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn, bij den Wel Edelen Heer en Mr. VAN WEEL, te *Oosterhout.*

VERPLAATSING VAN BUREAU.

Het Bureau van den Postwagendienst van *Breda* op *'s Bosch*, vice versa, onderneming RUSSO & COMP., gevestigd te *Tilburg*, aldaar op 1 Februarij 1833, verplaatst zullende worden, in het Logement *den Gouden Leeuw*, onder directie van den heer DONDERS, zoo heeft, de onderneming de eer, het publiek daarvan bij deze te verwittigen, en neemt mede de gelegenheid waar, om zich in de voortdurende gunst aan te bevelen.

LEKTUUR VOOR LEESGEZELSCHAPPEN EN LEESBIBLIOTHEKEN.

Bij J. NOORDUYN, Boekhandelaar te *Gorinchem*, is uitgegeven en algemeen verzonden:

I. BEAUR, keur van merkwaardigheden uit de geschiedkundige Wereld. Een Magazijn van ernstige en luimige Verhalen, zeldzame Avonturen, en Wentelingen des Geluks, twee deelen. . . . . f 5,40.

II. C. F. VAN DER VELDE, *de Verovering van Mexico*, een Historisch Romantisch Tafereel, uit het begin der 17de Eeuw. . . . . » 3,60.

III. *De Invloed eener Godsdienstige Verbetering en het Nadeel van Godsdienstige Verdeeldheid.* Geschetst in twee Nederlandsche verhalen. . . . . » 2,60.

IV. C. H. CLEMENS, LAMBERT BROUSSARD. Historische roman uit de dagen der Belgische omwenteling . . . . » 1,80.

Bij denzelven is in het afgeloopen Jaar onder anderen, ook nog uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld:

I. JAARBOEKJE voor het Koninklijke Leger, voor 1833. . . . . f 1,20.

II. JAARBOEKJE voor de Schutterijen in *Nederland*, 1833. . . . . » 1,20.

III. DE VOLMAAKTE GELDERSCHE KEUKENMEID, onderrigtende hoe men op eene smakelijke en min kostbare wijze kan Koken, Stoven, Bakken en Braden, alsmede het inmaken en droogen van allerlei Groenten, het zouten en rooken van Vleesch, het maken van Worsten en de bereiding van uitgezochte Confituren, Taartjes enz. Zevende veel verbeterde druk. . . . » 1,20.

IV. A. MOLL & C. VAN ESCH, Practisch Tijdschrift voor de Geneeskunde in al haren omvang, Elfde Jaargang 6 stukken. . . . . » 5,40.

V. REGISTER op hetzelve, loopende over de tien eerste Jaargangen en de twee Supplement-banden. . . » 3,35

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, komt heden van de Pers:

MAGAZIJN VOOR DE REKENKUNST. Een Tijdschrift hoofdzakelijk ten doel hebbende, de bevordering der gewone of lagere Rekenkunst *Vierde* deel, 4e Stukje.

De *Correspondenten* van dit TIJDSCHRIFT worden uitgenoodigd, hunne *bijdragen* en *oplossing* voor of op den 15e Februarij aanstaande, aan bovengemelden in te zenden.

Met veel succes wordt door bovengemelden gedebiteerd:

HANDBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS, door Mr *G. Dorn Seiffen*. Eerste deel, 2e druk (Oostersche volken.) . . . . f 1,80.

» » » Tweede deel 2e druk (Grieken.) » 2,40.

» » » Derde deel. (Romeinen.) . . . » 3,00.

» » » Vierde deel (Middeleeuwen.) . » 4,80.

Het Vijfde deel of *Nieuwe Geschiedenis*, waarvan de druk reeds ver is gevorderd, zal dit voorjaar het licht zien.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.